

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

**ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ “ΑΤΤΙΚΗ” 2014-2020**

**ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ**

Οκτώβριος 2019

Περιεχόμενα

1.	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	3
1.1.	Συνοπτική Παρουσίαση ΕΠ	3
1.2.	Θεσμικό Πλαίσιο Αναθεώρησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΣΠΑ 2014-2020)	7
2.	ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ & ΟΦΕΛΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Π.	11
➤	Ειδικοί Στόχοι στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ.....	11
➤	Ειδικοί Στόχοι στο πλαίσιο του ΕΚΤ.....	11

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

1.1. Συνοπτική Παρουσίαση ΕΠ

1.1.1. Αρχική έγκριση

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) “ΑΤΤΙΚΗ” 2014–2020 εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10170 final/18.12.2014, αρμόδια Διαχειριστική Αρχή είναι η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. “ΑΤΤΙΚΗ” 2014-2020.

Η αναπτυξιακή στρατηγική του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020 περιλαμβάνει στοχευμένες περιφερειακά αναπτυξιακές πολιτικές, οι οποίες εντάσσονται στις ΧΠ-1 – ΧΠ-4 του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) 2014-2020, καλύπτουν δε το σύνολο των ΘΣ πλην εκείνων που καλύπτονται από αμιγώς τομεακές παρεμβάσεις του ΕΚΤ (ΘΣ 8, ΘΣ 10 και ΘΣ 11).

Η συγκεκριμένη θεματική στόχευση των αναπτυξιακών επιλογών της Αττικής για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020 περιλαμβάνει «Τομεακές» παρεμβάσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται τόσο από οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, όσο και από συγκεκριμένη χωρική εξειδίκευση. Επιπρόσθετα, αξιοποιεί τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις & την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, οι οποίες συμπληρώνουν και αυξάνουν την εμβέλεια και αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του ΠΕΠ Αττικής, διαμορφώνοντας ένα συνολικό αναπτυξιακό και διαρθρωτικό αποτέλεσμα.

Η αρχικά εγκριθείσα συνολική Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ ανέρχονταν σε 1.139.966.974 Ευρώ, εκ των οποίων 911.973.576 Ευρώ αφορούσαν την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 227.993.398 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή. Σε ότι αφορά τη συμμετοχή των δύο Ευρωπαϊκών Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) στη χρηματοδότηση του Ε.Π., αυτή έχει ως ακολούθως:

- [ΕΤΠΑ]: 847.892.645,00 Ευρώ σε όρους Δημόσιας Δαπάνης.
- [ΕΚΤ]: 292.074.329,00 Ευρώ σε όρους Δημόσιας Δαπάνης.

1.1.2. 1^η Αναθεώρηση

Το 2016, στο πλαίσιο της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 (COM (2016)311), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεώρησε τις συνολικές χορηγήσεις στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» για κάθε κράτος-μέλος για την περίοδο 2017-2020, εφαρμόζοντας τη μέθοδο κατανομής με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Η κατανομή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των πρόσθετων πόρων 4 δις € που προέβλεπε το κανονιστικό πλαίσιο κατά το 2016 (technical adjustment process) είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του φακέλου των διαθέσιμων πόρων για την Ελλάδα για την περίοδο 2017-2020 (σε όρους κοινοτικής συνδρομής) κατά 836,6 εκ. ευρώ σε τιμές 2011, ήτοι 970.757.458 ευρώ σε τρέχουσες τιμές.

Σε αυτό το πλαίσιο, και κατ’ εφαρμογή των οδηγιών της υπ’ αρ.: 84421/ΕΥΣΣΑ 1800/28-07-2017 Εγκυκλίου της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ και της υπ’ αρ.: 17/οικ.577/ΕΥΣΕΚΤ/07-09-2017 επιστολής του Γεν. Γραμματέα Επενδύσεων & ΕΣΠΑ, στο ΕΠ “ΑΤΤΙΚΗ” 2014–2020 κατανεμήθηκαν πρόσθετοι πόροι ύψους 27.552.042,00 ευρώ (σε όρους Κοινοτικής Συνδρομής), ανεβάζοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο το συνολικό προϋπολογισμό της Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. σε 1.174.407.027 €.

Η κατανομή των πρόσθετων πόρων ανά Ταμείο (σε επίπεδο κοινοτικής συνδρομής) ήταν:

Ταμείο	Πρόσθετοι Πόροι
ERDF	1.366.591 €
ESF	26.185.451 €

Η 1η αυτή αναθεώρηση, αποτέλεσε αντικείμενο διαβούλευσης και απαλλαγής από τη διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου, δυνάμει της υπ' αρ. ΥΠΕΚΑ/ΔΙΠΑ/ 40013/ 04-10-2017 απόφασης της Δ/νσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) του Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

Ειδικότερα, το Ε.Π. με βάση την επιλεγμένη αναπτυξιακή στρατηγική και την εφαρμογή της 1ης αναθεώρησης, διαρθρώνεται σε 13 Άξονες Προτεραιότητας (Α.Π.) και ακολουθεί την «μονοταμειακή» λογική και την ευθεία συσχέτιση κάθε Α.Π. με ένα Θ.Σ. Συνακόλουθα, η «αρχιτεκτονική» του ΠΕΠ Αττικής (1η αναθεώρηση) είναι η ακόλουθη:

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Θεματικός στόχος
01: Ενίσχυση των Μηχανισμών & των Επενδύσεων των ΜΜΕ της Περιφέρειας Αττικής στην Έρευνα & την Καινοτομία	ERDF	23.866.040,00	01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
02: Διάδοση & Ανάπτυξη Καινοτόμων Προϊόντων & Υπηρεσιών των ΜΜΕ με τη χρήση ΤΠΕ	ERDF	32.000.000,00	02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των
03: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας & της εξωστρέφειας των ΜΜΕ – Βελτίωση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας Αττικής για προσέλκυση Επενδύσεων & προαγωγή της Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας	ERDF	105.639.332,00	03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)
04: Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης της χρήσης ΑΠΕ και της Συμπαράγωγής & Προώθηση Χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στις Αστικές Περιοχές	ERDF	62.881.452,00	04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
05: Προώθηση της Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, καθώς και της Πρόληψης & Διαχείρισης Κινδύνων	ERDF	76.461.698,00	05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων
06: Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στο Αστικό Περιβάλλον	ERDF	125.804.091,00	06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
07: Ενίσχυση της Περιφερειακής Κινητικότητας & των Πολυτροπικών Μεταφορικών Συνδέσεων της Περιφέρειας Αττικής	ERDF	134.073.210,00	07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων
08: Προώθηση της Ανάπτυξης των Δεξιοτήτων & της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού στους Τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης	ESF	17.437.643,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
09: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης & Καταπολέμηση της Φτώχειας & Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής	ESF	238.106.791,00	09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης
10: Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Κοινωνικών Υποδομών & Υποδομών Υγείας	ERDF	53.235.286,00	09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης
11: Ανάπτυξη – Αναβάθμιση Στοχευμένων Υποδομών Εκπαίδευσης	ERDF	53.235.286,00	10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
12: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	ERDF	12.484.309,00	-
13: Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής	ESF	4.300.480,00	-
Σύνολα		939.525.618,00	

1.1.3. 2^η Αναθεώρηση

Η δεύτερη αναθεώρηση έγινε το 2018 και αφορούσε την επικαιροποίηση της στρατηγικής για τη λογική της παρέμβασης του επιχειρησιακού προγράμματος, τη χρηματοδοτική ενίσχυση επενδυτικών προτεραιοτήτων, οι οποίες παρουσίαζαν σημαντικό βαθμό ενεργοποίησης, την επικαιροποίηση των κωδικών παρέμβασης ανά άξονα Προτεραιότητας και τέλος την επανεξέταση και επικαιροποίηση των δεικτών και στόχων του Πλαισίου Επίδοσης. Η δεύτερη αναθεώρηση εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ C(2019)3088.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος πραγματοποιείται ανά Θεματικό Στόχο, περαιτέρω εξειδίκευση σε Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους, η οποία αναλύεται ως ακολούθως:

Θ.Σ. 01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

- **1.a.1** - Δημιουργία δομών και υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) σε περιφερειακό επίπεδο
- **1.b.1** - Αύξηση των δαπανών των επιχειρήσεων για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία

Θ.Σ. 02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

- **2.b.1** - Αύξηση χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ
- **2.c.1** - Αξιοποίηση των ΤΠΕ στους τομείς του πολιτισμού, των μεταφορών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης

Θ.Σ. 03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

- **3.a.1** - Αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας (Στρατηγική RIS)
- **3.c.1** - Αναστροφή της συρρίκνωσης της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας
- **3.d.1** - Βελτίωση της εξωστρέφειας της Περιφερειακής οικονομίας

Θ.Σ. 04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

- **4.b.1** - Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στις επιχειρήσεις
- **4.c.1** - Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κτίρια
- **4.g.1** - Αύξηση της χρήσης μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον για την παραγωγή Ενέργειας

Θ.Σ. 05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

- **5.a.1** - Μείωση των επιπτώσεων των πλημμυρικών φαινομένων από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στο ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον

Θ.Σ. 06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

- **6.a.1** - Εναρμόνιση της Περιφέρειας με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας για τα υγρά απόβλητα
- **6.b.1** - Επέκταση δικτύων ύδρευσης σε οικισμούς που δεν έχουν πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας πόσιμο νερό
- **6.c.1** - Ανάδειξη υποδομών πολιτισμού – τουρισμού μητροπολιτικής εμβέλειας
- **6.e.1** - Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ

Θ.Σ. 07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων

- **7.a.1** - Αναβάθμιση του ρόλου του Πειραιά στο σύστημα λιμένων κρουαζιέρας της Νοτιοανατολικής Μεσογείου
- **7.b.1** - Βελτίωση της οδικής ασφάλειας.
- **7.c.1** – Ανάπτυξη και επέκταση βιώσιμων και περιβαλλοντικά φιλικών αστικών μεταφορών (Τράμ και λοιπών καθαρών επιφανειακών μέσων) στην Αττική
- **7.e.1** – Διείσδυση του φυσικού αερίου σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές

Θ.Σ. 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

- **8.iii.1** - Βελτίωση της απασχόλησης, μέσω της ίδρυσης Επιχειρήσεων, ιδίως στους Τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
- **8.v.1** - Εφαρμογή σχεδίων αναδιάρθρωσης σε επιχειρησιακό και συλλογικό επίπεδο και προσαρμογή επιχειρήσεων και εργαζομένων στις αλλαγές.

Θ.Σ. 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

- **9.i.1** - Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας, με έμφαση σε άτομα που έχουν την ευθύνη της φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- **9.ii.1** - Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες
- **9.ii.2** – Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους.
- **9.iii.1** – Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για άτομα που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν την ευθύνη της φροντίδας ΑμεΑ
- **9.iii.2** – Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑμεΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)
- **9.iv.1** – Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
- **9.iv.2** – Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες
- **9.v.1** - Ενίσχυση ίδρυσης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων
- **9.a.1** - Βελτίωση των όρων ισότιμης προώθησης της κοινωνικής ένταξης και της πρόσβασης των ευπαθών & ευάλωτων ομάδων σε ποιοτικές υπηρεσίες, μέσω βελτίωσης των αντίστοιχων υποδομών σε υποβαθμισμένες περιοχές

Θ.Σ. 10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

- **10.1** - Βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών και εξοπλισμού της Εκπαίδευσης και της Διά βίου μάθησης στην Αττική

Για την περαιτέρω παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής του Ε.Π. έχουν θεσπιστεί/διαμορφωθεί κατάλληλοι δείκτες, εκρών και αποτελέσματος.

1.1.4. 3^η Αναθεώρηση

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) “ΑΤΤΙΚΗ” 2014–2020 είναι σε φάση 3ης Αναθεώρησης που συνδέεται με την ανακατανομή του Αποθεματικού Επίδοσης των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων 1303/2013, το 2019 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το Κράτος Μέλος επανεξετάζει τις επιδόσεις των προγραμμάτων, με αναφορά στο πλαίσιο επιδόσεων που ορίζεται στα αντίστοιχα

προγράμματα και λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα που έχουν δηλωθεί στις Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης των Προγραμμάτων που υποβάλλονται κατά το έτος 2019. Η εν λόγω 3^η αναθεώρηση πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη τον Καν. 1303/2013, άρθρο 30, παρ.3 και την υπ' αριθμ. 80219-31/07/2019 εγκύκλιο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ΕΣΠΑ.

1.2. Θεσμικό Πλαίσιο Αναθεώρησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΣΠΑ 2014-2020)

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) "ΑΤΤΙΚΗ" 2014–2020 είναι σε φάση 3ης Αναθεώρησης και με την παρούσα τεχνική έκθεση, ζητείται η εξαίρεση από τη «Διαδικασία Περιβαλλοντικού Προελέγχου».

Η αναγκαιότητα της 3ης αναθεώρησης του Ε.Π. Αττική 2014-2020 προκύπτει, όπως αναφέρθηκε παραπάνω από την ανακατανομή του Αποθεματικού Επίδοσης των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020, και βασίζεται στην μεταφορά πόρων από επενδυτικές προτεραιότητες, με χαμηλό βαθμό ενεργοποίησης και την χρηματοδοτική ενίσχυση επενδυτικών προτεραιοτήτων, οι οποίες παρουσιάζουν σημαντικό βαθμό ενεργοποίησης και συνακόλουθα απαιτούν επιπρόσθετη χρηματοδοτική ενίσχυση για την κάλυψη συγκεκριμένων και προσδιορισμένων αναγκών.

Σύμφωνα με την τεκμηρίωση που ακολουθεί, **οι προτεινόμενες αλλαγές αφορούν μόνο τους 2 από τους 11 άξονες προτεραιότητας του ΕΠ, δε διαφοροποιούν τη στόχευση και τη στρατηγική του Προγράμματος και δεν επιφέρουν αλλαγές στην επιδίωξη των παρεμβάσεων που έχουν αξιολογηθεί αρχικά.**

Επίσης, οι προτεινόμενες αλλαγές δε θέτουν το πλαίσιο και τις προϋποθέσεις για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων που να εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της Κ.Υ.Α 107017/5-9-2006 (ΦΕΚ /Β/1225/05.09.2006).

1.3. Βασικές Κατευθύνσεις 3ης Αναθεώρησης του Ε.Π. "Αττική"

Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου των οροσήμων (2018) του Πλαισίου Επίδοσης όπως αυτά έχουν δηλωθεί στην Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του Ε.Π., διαπιστώθηκε αποτυχία επίτευξης των τιμών των ενδιάμεσων στόχων σε δύο Άξονες Προτεραιότητας (σε σύνολο 11). Ως εκ τούτου πρέπει να γίνει ανακατανομή του αποθεματικού επίδοσης από τους παραπάνω Άξονες Προτεραιότητας σε άλλους (ΑΠ), με επιτυχημένα Πλαίσια Επίδοσης (ενδιάμεσοι στόχοι).

Οι βασικοί πυλώνες της παρούσας 3ης αναθεώρησης του Ε.Π. "Αττική" 2014-2020 έχουν ως ακολούθως:

- Ανακατανέμονται οι πόροι του Αποθεματικού Επίδοσης από τον ΑΠ04 (Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς) ύψους €3.930.091€ ΚΣ στους ΑΠ05 (Πρωώθηση της Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, καθώς και της Πρόληψης & Διαχείρισης Κινδύνων) και ΑΠ06 (Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής στο Αστικό Περιβάλλον), δηλαδή σε άξονες της ίδιας θεματικής συγκέντρωσης
- Ανακατανέμονται οι πόροι του Αποθεματικού Επίδοσης του ΑΠ08 (Πρωώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού) ύψους 1.091.048€ ΚΣ στον ΑΠ09 (Πρωώθηση της Κοινωνικής Ένταξης & Καταπολέμηση της Φτώχειας & Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής)

Το συνολικό ποσό των πόρων του Αποθεματικού Επίδοσης που πρέπει να ανακατανεμηθεί ανέρχεται σε €5.021.139 ΚΣ. Πιο συγκεκριμένα η ανακατανομή του Αποθεματικού Επίδοσης έχει ως ακολούθως:

Άξονας Προτεραιότητας 4

Τα €3.930.091 ΚΣ του Αποθεματικού Επίδοσης λαμβάνοντας υπόψη και την πορεία υλοποίησης του Άξονα, αφαιρούνται από το Θεματικό στόχο 4 και ειδικότερα:

- αφαιρούνται €2.500.000 € ΚΣ από την Επενδυτική Προτεραιότητα 4b
- αφαιρούνται €1.430.091€ ΚΣ από την Επενδυτική Προτεραιότητα 4g

και συγκεκριμένα από τις Κατηγορίες παρέμβασης:

- 003. Παραγωγική επένδυση στις μεγάλες επιχειρήσεις που συνδέεται με την οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα
- 016. Συνδυασμένη παραγωγή ρεύματος και θερμότητας και τηλεθέρμανση

Στην επενδυτική προτεραιότητα 4b εμφανίζεται χαμηλή δραστηριοποίηση των υποψήφιων δυνητικών δικαιούχων, ενώ δεν έχουν κατατεθεί έντυπα εξειδίκευσης δράσεων από τους αρμόδιους φορείς. Περαιτέρω επειδή η συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα αφορά σε δράσεις κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας, όπου η εκτιμώμενη συμμετοχή των φορέων είναι τουλάχιστον 50%, οι χρηματικοί πόροι που παραμένουν για χρήση σε αυτή την επενδυτική αντιστοιχούν σε επενδύσεις συνολικού ύψους τουλάχιστον διπλάσιου του ποσού της δημόσιας δαπάνης και γι αυτό το λόγο κρίνονται απολύτως επαρκή για την υλοποίηση δράσεων στήριξης της προώθησης της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις. Οι πόροι της επενδυτικής προτεραιότητας αποτελούν μόλις το 1% της συνολικής ΚΣ του ΕΠ, και με την προτεινόμενη αναθεώρηση υποχωρούν στο 0,7%.

Και για την επενδυτική προτεραιότητα 4g εμφανίζεται χαμηλή δραστηριοποίηση των υποψήφιων δυνητικών δικαιούχων, ενώ δεν έχουν κατατεθεί έντυπα εξειδίκευσης δράσεων από τους αρμόδιους φορείς. Στόχευση είναι η ενίσχυση της ΣΗΘΥΑ σε νοσοκομειακές μονάδες. Ωστόσο, παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα υλοποίησης τέτοιων δράσεων κυρίως λόγω (α) διοικητικών δυσκολιών π.χ. θέματα πολεοδομίας, πολυπλοκότητα της διαδικασίας αδειοδότησης ηλεκτροπαραγωγής κτλ. και (β) χαμηλής ωριμότητας των αντίστοιχων έργων. Οι πόροι της επενδυτικής προτεραιότητας αποτελούν μόλις το 0,7% της συνολικής ΚΣ του ΕΠ, και με την προτεινόμενη αναθεώρηση υποχωρούν στο 0,5%. Πλησιάζοντας προς το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, κρίθηκε σκόπιμη η αναθεώρηση των στόχων για τις δύο αυτές επενδυτικές προτεραιότητες, καθώς δεν αναμένεται άμεση επίλυση των παραπάνω προβλημάτων.

Αντιθέτως παρατηρείται πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος τόσο κατοικιών όσο και δημοσίων κτιρίων. Σε αυτή την επενδυτική προτεραιότητα (4c), εκτός από την αρχική εκχώρηση πόρων (14.737.840€) από το ΕΠ προς τον φορέα διαχείρισης του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ'οίκον II», πρόκειται άμεσα να εκχωρηθούν άλλα 10.000.000 €, καθώς ο προϋπολογισμός των αιτήσεων χρηματοδότησης που υποβάλλονται ξεπερνούν κατά πολύ τον διαθέσιμο προϋπολογισμό τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Επίσης ήδη είναι ενεργή πρόσκληση υποβολής προτάσεων για ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων συνολικού προϋπολογισμού 25.000.000 € περίπου. Επισημαίνεται ότι αυτή η επενδυτική προτεραιότητα καλύπτει πλέον το 80% της συνολικής ΔΔ του ΑΠ04 (έναντι 75% πριν την

προτεινόμενη αναθεώρηση).

Οι παραπάνω αλλαγές δεν αναμένεται να τροποποιήσουν την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον όπως είχε αποτυπωθεί στην ΣΜΠΕ του Ε.Π. καθώς οι επιδράσεις στην ατμόσφαιρα και το κλίμα λόγω της αναμενόμενης αύξησης της χρήσης μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον για την παραγωγή ενέργειας και τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης θα παραμείνουν θετικές.

Άξονας προτεραιότητας 5

Ένα μέρος του αποθεματικού επίδοσης που ανακατανέμεται από τον ΑΠ04 (και πιο συγκεκριμένα ποσό €1.500.000 Κ.Σ.) προτείνεται να μεταφερθεί στον ΑΠ05 (Θεματικός Στόχος 5) και συγκεκριμένα στην επενδυτική προτεραιότητα 5α και στον τομέα παρέμβασης 87 με τίτλο «Προσαρμογή σε μέτρα για την κλιματική αλλαγή και πρόληψη και διαχείριση κινδύνων σχετικών με το κλίμα, π.χ. διάβρωση, πυρκαγιές, πλημμύρες, καταιγίδες και ξηρασία, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών». Συγκεκριμένα η εν λόγω μεταφορά προτείνεται προκειμένου να καλυφθεί η μεγάλη ανάγκη ενίσχυσης έργων αντιπλημμυρικής προστασίας έτσι όπως αυτά έχουν αναδειχθεί μέσα από μελέτη προτεραιοποίησης έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στις λεκάνες απορροής υψηλής επικινδυνότητας στη Περιφέρεια Αττικής. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του άξονα έχει εκδοθεί μία από τις πρώτες Προσκήσεις (Πρόσκληση ΑΤΤ009) στο πλαίσιο της εξειδικευμένης Δράσης 5.1.1.2. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ενταγμένων έργων αντιπλημμυρικής προστασίας αφορά σε συμβασιοποιημένα έργα. Οι παραπάνω αλλαγές δεν αναμένεται να τροποποιήσουν την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον όπως είχε αποτυπωθεί στην ΣΜΠΕ του Ε.Π. καθώς αφορούν τη θωράκιση περιοχών της Περιφέρειας από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Άξονας Προτεραιότητας 6

Το υπόλοιπο ποσό από το αποθεματικό επίδοσης που θα ανακαταμεληθεί από τον ΑΠ04 (και πιο συγκεκριμένα ποσό €2.430.091€) προτείνεται να καταμεληθεί στον ΑΠ06 (Θεματικός Στόχος 6) και συγκεκριμένα στην επενδυτική προτεραιότητα 6c και στον τομέα παρέμβασης 094 με τίτλο «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς». Συγκεκριμένα η εν λόγω μεταφορά προτείνεται προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη:

- χρηματοδότησης ήδη ενταγμένων έργων υποδομών πολιτισμού που εντάσσονται στις δράσεις 6.3.1.1 με τίτλο «Ενίσχυση Πολιτιστικών Υποδομών (Μουσεία) Περιφέρειας Αττικής – Τμηματοποιημένες Πράξεις», και 6.3.1.5. με τίτλο «Ενίσχυση και Ανάδειξη υποδομών πολιτισμού μητροπολιτικής εμβέλειας Περιφέρειας Αττικής»,
- των δεσμεύσεων πόρων (εκχωρήσεις) απέναντι στους ΕΦΔ των 4 Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων που υλοποιούν αντίστοιχες στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης,

Είναι φανερό ότι οι παραπάνω αλλαγές δεν αναμένεται να τροποποιήσουν την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον όπως είχε αποτυπωθεί στην ΣΜΠΕ του Ε.Π..

Άξονας Προτεραιότητας 8

Το €1.091.048€ Κ.Σ. του Αποθεματικού Επίδοσης του Α.Π. 08 (Θεματικός Στόχος 8) στον οποίο δεν επιτεύχθηκαν οι ενδιάμεσοι στόχοι του Πλαισίου Επίδοσης, ανακατανέμεται.

Πιο συγκεκριμένα , αφαιρείται από την Επενδυτική προτεραιότητα 8iii «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων» και το πεδίο παρέμβασης 104 με τίτλο «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων». Η καθυστέρηση ενεργοποίησης του εν λόγω άξονα, οφείλεται σε εκκρεμότητες που υπήρχαν σχετικά με:

- την καθυστέρησης στην διαδικασία ορισμού Ε.Φ.Δ. για την διαχείριση Δράσεων Κρατικής Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ)
- καθυστέρησης στην έγκριση του νέου Ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου των ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- δυσκολία αξιολόγησης των δράσεων σε σχέση με τα θέματα των Κρατικών Ενισχύσεων

Δεν επηρεάζεται η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως είχε αποτυπωθεί στην ΣΜΠΕ του Ε.Π., από την εν λόγω αλλαγή.

Αξονας Προτεραιότητας 9

Το αποθεματικό επίδοσης που θα αφαιρεθεί από τον ΑΠ08 (€1.091.048€ ΚΣ) προτείνεται να κατανεμηθεί στον ΑΠ09 (Θεματικός Στόχος 9) και συγκεκριμένα στην επενδυτική προτεραιότητα 9ii και στον τομέα παρέμβασης 110 με τίτλο «Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά», καθώς στο πλαίσιο αυτής της επενδυτικής προτεραιότητας:

(α) υλοποιείται με εντατικούς ρυθμούς και με σημαντική απορρόφηση κονδυλίων η δράση των Κέντρων Κοινότητας (Δράση 9.2.1.1).

(β) Έχει γίνει ήδη τροποποίηση των ενταγμένων πράξεων στο πλαίσιο των παραπάνω δράσεων, προκειμένου να δοθεί χρονική παράταση στην υποστήριξη της λειτουργίας των υφιστάμενων Κέντρων Κοινότητας αλλά και να γίνει επέκταση σε υπηρεσίες που παρέχουν αυτά.

Με βάση τα μέχρι σήμερα στοιχεία υλοποίησης οι διαθέσιμοι πόροι σε αυτή την επενδυτική προτεραιότητα υστερούν κατά πολύ των αναγκών για την κάλυψη των παραπάνω υποχρεώσεων. Για τον λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία και επιτακτική η κατανομή των πόρων του αποθεματικού επίδοσης σε αυτές τις δράσεις.

Δεν επηρεάζεται η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως είχε αποτυπωθεί στην ΣΜΠΕ του Ε.Π., από την εν λόγω αλλαγή.

2. ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ & ΟΦΕΛΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Π.

➤ Ειδικοί Στόχοι στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ

Στον Άξονα Προτεραιότητας 4 «Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης της χρήσης ΑΠΕ και της Συμπαγωγής & Προώθηση Χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στις Αστικές Περιοχές», γίνεται μείωση των διαθέσιμων πόρων από επενδυτικές προτεραιότητες και τομείς παρέμβασης που εμφανίζουν χαμηλή ενεργοποίηση αλλά και χαμηλή προοπτική κινητοποίησης, ενώ η επενδυτική προτεραιότητα της ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος (κατοικίες και δημόσια κτίρια) παραμένει αμετάβλητος καθώς αποτελεί τον κυρίαρχο τομέα κατανάλωσης ενέργειας που χρήζει άμεσης και δραστηκής αντιμετώπισης τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων», γίνεται αύξηση των διαθέσιμων πόρων και ενισχύονται δράσεις που αφορούν σε ώριμα, συμβασιολογημένα έργα αντιπλημμυρικής προστασίας έτσι όπως αυτά έχουν αναδειχθεί μέσα από μελέτη προτεραιοποίησης έργων αντιπλημμυρικής προστασίας στις λεκάνες απορροής υψηλής επικινδυνότητας στη Περιφέρεια Αττικής.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 6 «Βελτίωση της ποιότητας ζωής στο αστικό περιβάλλον», γίνεται επίσης αύξηση των διαθέσιμων πόρων και ενισχύονται οι δράσεις «Ενίσχυση Πολιτιστικών Υποδομών (Μουσεία) Περιφέρειας Αττικής – Τμηματοποιημένες Πράξεις», και «Ενίσχυση και Ανάδειξη υποδομών πολιτισμού μητροπολιτικής εμβέλειας Περιφέρειας Αττικής».

Μέσω των ανωτέρω επιδιώκεται η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της Περιφέρειας, η προστασία του Περιβάλλοντος και η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, η μείωση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος, η αποτελεσματική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου και Εθνικών Στρατηγικών στον Τομέα των υγρών αποβλήτων (Οδηγία 91/271, ΚΥΑ 5673/400/1997 κλπ), η αποτελεσματική εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου και Εθνικών Στρατηγικών στον Τομέα των Αποβλήτων σε Περιφερειακό Επίπεδο (Εφαρμογή Οδηγιών 2008/98/ΕΚ, 94/62/ΕΚ, 1999/31/ΕΚ) και η βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των Πόρων.

➤ Ειδικοί Στόχοι στο πλαίσιο του ΕΚΤ

Στον Άξονα Προτεραιότητας 8 «Προώθηση της Ανάπτυξης των Δεξιοτήτων & της Προσαρμοστικότητας του Ανθρώπινου Δυναμικού στους Τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης», γίνεται μείωση των διαθέσιμων πόρων από την επενδυτική προτεραιότητα «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», καθώς με τα μέχρι σήμερα εμφανίζει χαμηλή ενεργοποίηση.

Στον Άξονα Προτεραιότητας 9 «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης & Καταπολέμηση της Φτώχειας & Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής», ενισχύονται οι δράσεις των Κέντρων Κοινότητας, με χρονική παράταση της υποστήριξης λειτουργίας τους, καθώς πρόκειται για δράσεις με έντονη ενεργοποίηση και με έντονο κοινωνικό αποτύπωμα.

3. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Βάσει των ανωτέρω τεχνικών και περιβαλλοντικών δεδομένων, προκύπτει ότι η επιχειρούμενη 3η αναθεώρηση του Ε.Π. “Αττική” 2014 – 2020, περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων 1303/2013 αλλαγές, λόγω ανακατανομής του πλαισίου επίδοσης, που σε καμία περίπτωση δεν μεταβάλλουν και δεν διαφοροποιούν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως αυτές εκτιμήθηκαν και αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της εγκεκριμένης ΣΜΠΕ του Ε.Π.

**Ο Προϊστάμενος της
Ε.Υ.Δ.Ε.Π. Περιφέρειας Αττικής**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΡΟΣΗΣ